Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 1420/2013, ECLI:CZ:NS:2013:29.CDO.1420.2013.1

Číslo: 85/2013

Právní věta:

Smluvní pokuta určená procentní sazbou za každý den prodlení s úhradou jistiny až do zaplacení jistiny je ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 advokátního tarifu plněním na dobu neurčitou (do zaplacení jiného plnění - jistiny), takže tarifní hodnota předmětu právní služby se stanoví pětinásobkem hodnoty ročního plnění.

Dovolání proti rozhodnutí, jímž odvolací soud potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně o žalobě na obnovu řízení, je dovoláním proti rozhodnutí, které není rozhodnutím „ve věci samé“; takže za úkon právní služby spočívající ve vyjádření k takovému dovolání náleží mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny (§ 11 odst. 1 písm. k/, odst. 2 písm. c/ a odst. 3 advokátního tarifu).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.06.2013

Spisová značka: 29 Cdo 1420/2013

Číslo rozhodnutí: 85

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odměna advokáta

Předpisy: § 11 odst. 1 písm. k) předpisu č. 177/1996Sb. ve znění do 31.12.2012
§ 11 odst. 2 písm. c) předpisu č. 177/1996Sb. ve znění do 31.12.2012
§ 11 odst. 3 předpisu č. 177/1996Sb. ve znění do 31.12.2012
§ 8 odst. 2 předpisu č. 177/1996Sb. ve znění do 31.12.2012

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 18. 3. 2010 uložil O k r e s n í s o u d v Havlíčkově Brodě žalovaným 1) F. B. a 2) J. M., aby do 3 dnů od právní moci rozsudku společně a nerozdílně zaplatili žalobci E., s. r. o., částku 45 916,90 Kč a smluvní pokutu ve výši 0,1 % denně z této částky od 3. 12. 2003 do zaplacení (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

K odvolání žalovaných Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 4. 11. 2010, který nabyl právní moci 3. 12. 2010, potvrdil rozsudek okresního soudu (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Žalobu žalovaných na obnovu řízení ve věci vedené u okresního soudu zamítl okresní soud usnesením ze dne 9. 2. 2012 (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

K odvolání žalovaných K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové usnesením ze dne 4. 9. 2012 potvrdil usnesení okresního soudu ze dne 9. 2. 2012 (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

N e j v y š š í s o u d dovolání odmítl.

Z odůvodnění:

Dovolání žalovaných proti usnesení odvolacího soudu, opírající se o tvrzenou existenci dovolacích důvodů vypočtených v § 241a odst. 2 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, Nejvyšší soud odmítl podle § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř.“ jako nepřípustné.

Učinil tak proto, že dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení, může být přípustné jen podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř., avšak (prostřednictvím odkazu na ustanovení § 237 o. s. ř., obsaženého v § 238 odst. 2 o. s. ř.) jen ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. (tedy tak, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam).

Podle ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (odstavec 1 písm. c/) zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; k okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a § 241a odst. 3 se nepřihlíží.

V závěru, že důkaz, jehož pořízení si dovolatelé objednali po skončení původního řízení (znalecký posudek ze dne 9. 3. 2011), není ve smyslu ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. důkazem, který bez své viny nemohli použít v původním řízení před soudem prvního stupně nebo za podmínek uvedených v ustanovení § 205a o. s. ř. a § 211a o. s. ř. též před odvolacím soudem, pokud mohl přivodit pro ně příznivější rozhodnutí ve věci, je napadené rozhodnutí v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Konkrétně jde např. o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 9. 2006, sp. zn. 22 Cdo 2090/2006, uveřejněné v časopise Soudní rozhledy číslo 5, ročník 2007, str. 183, dále o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. 22 Cdo 2363/2007, uveřejněné v časopise Právní rozhledy číslo 14, ročník 2009, str. 519 o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1911/2008 nebo o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2012, sp. zn. 22 Cdo 2847/2012 (rozhodnutí jsou – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže a vydaná po 1. 1. 2001 – dostupná na webových stránkách Nejvyššího soudu).

V závěru, že důvodem pro obnovu řízení ve smyslu ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř. není jiné soudní rozhodnutí, které posuzovanou otázku řeší (rovněž jen předběžně) jinak, než rozhodnutí vydané v řízení, o jehož obnovu jde (zde rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 5. 2011, č. j. 1 Cmo 351/2010-333, ve věci týchž účastníků o jiné pohledávce), odpovídá napadené rozhodnutí závěrům obsaženým např. v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. 32 Cdo 540/2011.

Nejvyšší soud dodává, že v dané věci byly předmětem řízení, o jehož obnovu jde, dva nároky se samostatným skutkovým základem (jistina ve výši 45 916,90 Kč a smluvní pokuta ve výši 0,1 % denně z částky 45 916,90 Kč od 3. 12. 2003 do zaplacení).

V rozsahu, v němž se dovolání týká obnovy řízení co do jednoho z těchto samostatných nároků

(jistiny ve výši 45 916,90 Kč), vylučuje možnost připustit dovolání též ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) o. s. ř. Podle tohoto ustanovení totiž dovolání podle odstavce 1 (rozuměj podle § 237 odst. 1 o. s. ř.) není přípustné ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 50 000 Kč a v obchodních věcech 100 000 Kč; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

K tomu, že úprava obsažená v ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) o. s. ř. platí i pro dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno nebo změněno usnesení soudu prvního stupně, kterým bylo rozhodnuto o žalobě na obnovu řízení ohledně peněžitého plnění, srov. obdobně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2006, sp. zn. 25 Cdo 3090/2005, uveřejněné pod číslem 59/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

K potřebě posoudit přípustnost dovolání ohledně každého ze samostatných nároků zvlášť srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 376/96, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročník 2000, pod číslem 9, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 9. 1999, sp. zn. 25 Cdo 2136/99, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2000, pod číslem 55, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1097/2004 nebo důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 4. 6. 2008, sp. zn. 25 Cdo 3117/2006; 25 Cdo 2432/2008, uveřejněného pod číslem 66/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. K tomu, že smluvní pokuta je samostatným nárokem (odlišným od uplatněné jistiny), srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4311/2011, uveřejněný pod číslem 101/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Výrok o nákladech dovolacího řízení se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř. když dovolání žalovaných bylo odmítnuto, čímž žalobci vzniklo právo na náhradu účelně vynaložených nákladů dovolacího řízení.

Náklady žalobce v dovolacím řízení sestávají z odměny advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání ze dne 30. 11. 2012). S přihlédnutím k době započetí úkonu právní služby přísluší advokátce žalobce odměna podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012 (dále jen „advokátní tarif“); srov. § 8 odst. 1 advokátního tarifu a přechodné ustanovení obsažené v článku II vyhlášky č. 486/2012 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

Dovolání směřovalo proti rozhodnutí odvolacího soudu, které nebylo rozhodnutím „ve věci samé“ (k tomu, že rozhodnutí o žalobě na obnovu řízení není rozhodnutím „ve věci samé“, srov. obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 1997, sp. zn. 2 Cdon 774/97, uveřejněné pod číslem 61/98 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), takže advokátce žalobce přísluší za tento úkon právní služby mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny (§ 11 odst. 1 písm. k/, odst. 2 písm. c/ a odst. 3 advokátního tarifu); srov. obdobně např. již důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2001, sp. zn. 29 Odo 34/2001, uveřejněného pod číslem 71/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (přímo ve vztahu k obnově řízení uzavřel Nejvyšší soud shodně již v usnesení ze dne 29. 7. 1999, sp. zn. 20 Cdo 1716/98).

Smluvní pokuta určená procentní sazbou za každý den prodlení s úhradou jistiny až do zaplacení jistiny (zde ve výši 0,1 % denně z částky 45 916,90 Kč za dobu od 3. 12. 2003 do zaplacení /rozuměj do zaplacení částky 45 916,90 Kč/) je ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 advokátního tarifu plněním na dobu neurčitou (do zaplacení jiného plnění – jistiny), takže tarifní hodnota předmětu právní služby se stanoví pětinásobkem hodnoty ročního plnění. V daném případě jde celkem o částku 83 785,75 Kč, které odpovídá podle § 7 bodu 5. advokátního tarifu částka 4460 Kč.

V intencích § 12 odst. 3 advokátního tarifu se takto určená mimosmluvní odměna zvyšuje o polovinu mimosmluvní odměny určené z částky 45 916,90 Kč, tedy o částku 1470 Kč, a celkem jde o 5930 Kč: polovina takto stanovené mimosmluvní odměny činí 2965 Kč. Spolu s režijním paušálem za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) jde o částku 3265 Kč, k jejíž úhradě Nejvyšší soud oba dovolatele zavázal rukou společnou a nerozdílnou.

Nejvyšší soud nepřehlédl, že podle ustanovení § 151 odst. 2, věty první, o. s. ř. by při rozhodování o náhradě nákladů řízení měl určit výši odměny za zastupování advokátem podle sazeb stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni zvláštním právním předpisem (jímž je vyhláška č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb /advokátní tarif/, ve znění pozdějších předpisů) (část věty před středníkem), a že podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (podle ustanovení advokátního tarifu) by se mělo postupovat, jen jde-li o přiznání náhrady nákladů řízení podle § 147 a § 149 odst. 2 o. s. ř. nebo odůvodňují-li to okolnosti případu (část věty za středníkem).

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12, uveřejněným pod číslem 116/2013 Sb. zrušil (s účinností od 7. 5. 2013, kdy byl nález vyhlášen ve Sbírce zákonů) vyhlášku č. 484/2000 Sb. jako neústavní a s přihlédnutím ke sdělení Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2013, č. Org. 23/13, k onomu nálezu, uveřejněnému pod číslem 117/2013 Sb., nicméně Nejvyšší soud uzavírá, že při absenci zvláštního právního předpisu o sazbách odměny za zastupování stanovených paušálně pro řízení v jednom stupni je namístě postup dle § 151 odst. 2, věty první, části věty za středníkem, o. s. ř. (srov. shodně např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010).

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. 12. 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.